

Hørings svar til Dåbskommissionens rapport

Udgangspunktet for vores kommentarer til *Midtvejsrapporten*

Det hedder i den af kirkeministeren nedsatte dåbskommissions (juni 2023-marts 2027) udsendte Midtvejsrapport, at ”dåbskommissionen har haft som forudsætning, at dåben er et sakramente og en frelseshandling, og kommissionen har arbejdet i overensstemmelse med og forlængelse af folkekirkens bekendelsesskrifter og kirkens tradition” (side 4). Det er et godt og selvfølgeligt udgangspunkt for et arbejde med dåbsritual i en luthersk kirke. Vores vurdering tager udgangspunkt i dette. Vores kommentarer tager også udgangspunkt i den sammenfatning af Det Nye Testaments beskrivelse af dåbens gave, som vi giver her:

Her vil vi for *det første* pege på, at Det Nye Testamente beskriver dåben som et bad, som genføder og fornyer ved Helligånden (Tit 3,5; jf. Joh 3,5). Genfødselen forbindes i Det Nye Testamente med håbet om evigt liv (Titus 3,5-7; 1 Pet 1,3), og dåben er derfor en frelsesbegivenhed, hvor mennesket frelses fra synden og døden og dermed også får det evige liv skænket som gave. Dåben formidler også Helligånden (Apg 2,38), og dette aspekt ved dåbens gave er uløseligt forbundet med Det Nye Testaments beskrivelse af dåben som et livgivende sakramente. Helligånden beskrives i Det Nye Testamente som en livgivende Ånd (Joh 6,63; 2 Kor 3,6), og dåben beskrives således også som det sted, hvor mennesket ikke blot dør, men også opstår med Kristus (Kol 2,11-12). De døbte beskrives således også som dem, der er blevet oprejst med Kristus (Ef 2,5-6). Ånden beskrives tillige som opstandelsens førstegrøde, dvs., som den første del af den høst, som forløsningen fra forgængeligheden i sig selv er et udtryk for (Rom 8,10-11; 8,23; jf. 2 Kor 1,22). Genfødselen og Åndsmeddelelsen udtrykker således det samme: at dåben formidler frelsen fra synden og døden, hvorfor den døbte også ved dåben skænkes det evige liv. Alt dette ligger i forlængelse af Paulus’ beskrivelse af frelsens gave som noget, der formidles i Kristus (Rom 8,1), eftersom det er ved dåben, at mennesket får adgang til livet i Kristus (Rom 6,1-11; Gal 3,26-27).

For *det andet* understreges det i Det Nye Testamente, at dåben skænker den døbte ikke alene Helligånden, men også syndernes forladelse (Apg 2,38). Levendegørelsen er således forbundet med syndsforladelsen, sådan som det fremgår af Kol 2,13, hvor det hedder: Også jer, der var døde i jeres overtrædelser, uomskårne på kroppen, gjorde Gud levende sammen med ham, da han tilgav os vore overtrædelser. Det er på denne baggrund, at det om de døbte i 1 Kor 6,11 siges: men I blev vasket rene, I blev helliget, I blev gjort retfærdige ved Herren Jesu Kristi navn og ved vor Guds ånd.

For *det tredje* bør det fremhæves, at det i såvel Galaterbrevet som Romerbrevet understreges, at den døbte med modtagelsen af Ånden bliver gjort til arving til det evige liv. At være barn og at have barnekår hos Gud indebærer således, at den døbte er blevet gjort til arving til det evige liv (Gal 4,6-7; Rom 8,14-17). Det er det, der er den

grundlæggende pointe, når Paulus forbinder dåben, Ånden med barnekåret hos Gud. Det er altså en yderligere understregning af dåbens sakramentale karakter.

For *det fjerde* må det fremhæves, at det er en grundlæggende forudsætning i Det Nye Testamente, at der er en sammenhæng mellem tro og dåb (jf. fx Apg 8,34-38; 16,25-34). Det Nye Testamente beskriver således også dåben som den nye pagts tegn (Kol 2,9-12). Det er således en forudsætning, at dåben er indgangen til et pagsfællesskab med Gud, hvilket igen forudsætter, at pagtens parter begge har tilsluttet sig pagten. Samtidig gælder det, at troen i Det Nye Testamente aldrig spilles ud som mod nåden. Troen er derimod måden, hvorved nåden modtages, som Paulus siger det i Rom 4,16: Derfor var det af tro, for at det kunne være af nåde.

Om den indledende takkebøn

Af de forskellige forslag til indledende takkebøn anbefaler vi Kollekt A. Denne kollekt udtrykker klarest den sammenhæng mellem dåb, barnekår, syndernes forladelse og modtagelsen af det evige liv, som tydeligt gør sig gældende i Det Nye Testaments beskrivelse af dåbens gave. I Det Nye Testamente er genfødsel og fornyelse synonyme, men det vil være vanskeligt for mange kirkegængere at fange denne pointe, når vi lever i en tid, hvor begrebet fornyelse ofte forbindes med kørekort, pas, kontrakter, m.v. Derfor er fornyelsesbegrebet ikke det mest hjælpsomme. Kollekt B og C er også gode forslag. Kollekt B har den ulempe, at det ikke gøres eksplicit, at befrielsen fra syndens og dødens magt er forbundet med håbet om et evigt liv. I forhold til det nytestamentlige forlæg fremstår Kollekt D, E og F svagest, eftersom det her er uklart, hvilket liv den døbte egentlig skænkes i dåben. Det bør også nævnes, at det set ud fra et nytestamentligt perspektiv er problematisk at hævde, at den døbte ”ikke kan falde dybere end at du [Gud] griber ham/hende/dem igen.” For til det må det siges, at Paulus kan tale om, at også døbte kan falde ud af nåden (Gal 5,4). Dåbsritualet bør ikke indeholde formuleringer, som kan anfægtes ud fra udsagn fra Det Nye Testamente.

Om dåbsbekræftelse med håndspålæggelse

Genfødselsterminologien er genuin nytestamentlig, hvorfor det også giver mening, at der findes plads til dette begreb i dåbsritualet. Vi anbefaler derfor, at dåbsbekræftelsen fra model I videreføres i det nye ritual. Denne bekræftelse fungerer særligt godt sammen med indledende takkebøn A (Kollekt A). Når dåbsbekræftelsen fra model 1 kædes sammen med kollekt A, får kirkegængerne hjælp til at forstå, hvad genfødselsbegrebet betyder.

Om forslaget om at ændre dåbstilspørgslen fra ’vil du døbes på denne tro’ til ’vil du døbes’

Som det nævnes ovenfor, tænkes troen altid sammen med dåben i Det Nye Testamente (jf. Mark 16,16). Det er derfor helt naturligt, set ud fra et nytestamentligt perspektiv, at spørge til den døbtes tro. Det er også helt uproblematisk, da troen i Det Nye Testamente netop beskrives som den tillidsfulde relation til Gud/Kristus. Det vil derimod være problematisk, set ud fra et nytestamentligt perspektiv, at svække forbindelsen mellem

troen og dåben, når de to altid tænkes sammen (jf. fx Gal 3,26-27). At folkekirken døber spædbørn, understreger tydeligt, at spørgsmålet til dåbskandidatens tro ikke er en troseksamination. Vi anbefaler derfor meget, at de døbtte også fremover vil blive døbt på deres egen tro.

Om slutkollekten

Af de to nye forslag til slutkollekt anbefaler vi Kollekt B. Begge forslag er brugbare, men igen er det vores vurdering, at en formulering som ”har fornyet os i din kærlighed” er vanskelig at forstå for mange.

Klaus Vibe, ph.d. lektor i Det Nye Testamente,

På vegne af lærerrådet ved Menighedsfakultetet i Aarhus